

מסורת הש"ס

(א) כ"ב נט; (ב) כ"ב יב; כו;
 פ: ק; (ג) לקמן נד; נדרים
 מד: שולין קלד; תמורה ו; נדה
 נא; (ד) [לקמן ז]; (ה) [דף
 ס:]; (ו) [ז"ל; ונשמר חייב
 נפלה]; (ז) [ויקרא יט, כג,
 ט] [מעשרות פ"א מ"א];

תורה אור השלם

1. ולא תקחו כפר לנפש אל
עיר מקלטו לשוּב לשבת
בארץ עד מות הבהן;
במדבר לה לב
2. וקצתה את כפרה לא
תחוס עינה; דברים כה יב

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה זה יכר לא
מחייבין ליה במעשר כיון
דמתחילה:

הגהות הער"א

[מ] רש"י ד"ה ח"ה כ"י אח"כ
שלו כ"י. כ"כ ל"ט וע"י פוס'
(וע"י בהגר"א סימן שצ"ו):

רבינו חננאל

[illegible]

זוכה מן ההפקר לפיכך פטור
 מצד אחר זכה בעל הבית באות
 אחר זה וזה מיאה וקשיא ל
 יהודה לאמר הוא קרובה לז
 דרך עקלקל הוא מצד השוק
 יסול בידו שטט כמו פורא
 להן מן הצד מה שנתן נתן
 וכן שהיתה יכולה ולא עשה

המניח פרק שלישי בבא קמא

עמך. בַּחַמִּים (כלומר) וְכִי (נראה) צִעִיךָ תַּשְׁכֹּחַ וְזוֹ הוֹגַת הָיָה.
לִישָׁא אַחֲרֵינָה עִמָּךְ חָהָה תַּשְׁכֹּחַ וְזוֹ שְׂאִינָה כְּלִים: בְּרִין. מַצְנֵהוּ
לְעִין: אֲדוּמִים לוֹ. בִּ"ד שֶׁלוֹ הוּא וְנוֹכַח מַצְנֵה לֵימָּה: מֵאִי לֹא. דְּהִי
עֲלִיוֹן מוֹעֵד דֵּל הוּא שְׂבִים לֵימָּה וְחִמִּית לִידֵיהּ לִיכָא פִּסְדִּיא מִתְּמַלֵּם
לִידֵיהּ כְּלִימָּה: בָּסֵס. אִיזֵי הוּא אֲדוּמִי

עומד בן בג בן יחיאלה הוא ופליגי רבנן
ועליה רבי ינאי אמר מאי שבור את שיניו
הכי ואמור לו ואמורים לו מיבעי
ליה שלי אני נוטל שלו הוא נוטל מיבעי
ליה קשיא ת"ש *שור שעלה ע"ג חבירו
להורגו ובא בעל התחתון ושמת את שלו
ונפל עליון ומת פטור מאי לאו במעמד
דליכא פסידא או בתם דאיכא פסידא אי
הכי אימא סיפא ידחפו עליון ומת חייב
ואי בתם אמאי חייב ה"שדה לו לשממו
ולא שממו תא שמע והממלא חצר חבירו
בכדי יין וכדי שמן בעל החצר משבר ויוצא
משבר ונכנס אמר ר"נ בר יוחנן משבר ויוצא
אלב"ד משבר ונכנס להביא זכויות ת"ש *מניין
לגרע שכלו לו ימיו ורבו מסרבו בו לצאת
וחבל ועשה בו חבורה שהוא פטור ת"ל
אל תקפו כופר לשונו לא תקפו כופר לשב
בא רמזו ויכתיבו ויכתיב ויבא ויהי האדם

הוא נבדק על ידי רבנים גדולים ונמצא כי הוא
לא נבדק והשתא נבדק עד האידנא הוה
אמינתיה דרביה עליה השתא לית ליה
אמינתא דרביה עליה ר"נ בר יצחק אמר
כבעבד שמסר לו רבו שפחה כנענית עד
האידנא היתירא והשתא איסורא ת"ש הכניח
את הכד ברה"ר ובא אחר ונתקל בה
וישברה פטור מעמא דנתקל בה "הא שברה
חייב אמר רב זביד משמיה דרבא הוא
הדון אפי' שברה והאי דקתני בעל אידי
דקבעי למויתני סיפא אם הווק בעל חבית
חייב כגון דרוקא נתקל אבל "שבר לא
דהוא אויך נפשיה קתני רישא נתקל ת"ש
ויקצתה את כפה ממון מאי לאו בשאינה
יכולה להציל ע"י דבר אחר לא שיכולה
להציל ע"י דבר אחר אבל אינה יכולה להציל
ע"י דבר אחר פטורה אי הכי ארתני סיפא
שיכולה ידה פטור לשליח ב"ד לפלוג ולתני
בירידה כד"א כשיכולה להציל ע"י ד"א אבל
אינה יכולה להציל ע"י דבר אחר פטורה
קאמר כד"ה כשיכולה להציל ע"י דבר
אחר אבל אינה יכולה להציל ע"י דבר אחר
נגעשה ידה כשליח ב"ד ופטורה ת"ש "הרי
ששהיתיה דרך הרבים עוברת בתוך שדהו
ונתן להם מן הצד מה שנתן נתן ושלו
אלא הגיעו ואי אמרת עביד איניש דינא
לנפשיה לנקוט פורא וליתובי "אמר רב זביד
נזירה שמא יתן להם דרך
משרשיה רב משרשיה אמר כגון דרך
אשי אמר כל מן הצד דרך

ה' לוח אי הכי אמאי שלו לא הגיעו לימא
 יי משום דרב יהודה ^גדאמר רב יהודה ^ב
 גינת פאה מצד אחד ובאו עניים ונטלו מ
 יא זה וזה פאה לנקוט פורא וליתוב אמר ר
 את כרמו והשכים בבקר ובצדו חייב בפר
 ברה כדו ברה"ד והוחלק אחד במים או ש
 וין פטור: ^{גמ'} אמר רב יהודה אמר רב ^ל

ש י ד כמבושיו בדחיהם או בהכאה
בים עברת בתוך שדהו נטלה ונתן
ליו לניקוט מוצא וליחית. כלומר
לרוב נחמם ומשניין כל מן הדג
שול את שלו ומשנין משום דרב
דאחד אחד ובאו עניים לענין מצד
מ' פ'א כיון שנטלו וציינו מ' פ'א
בעל הבית מן המעשר כמה שיוכל
לעניים ועכשיו כשהחזיר ונטלו
בפרט ובכללות ובשכחה ומ'א

כת.

ז א ב ג ד ה מ" פ"ו
מהלכות חובל ומזיק הלכה
ו: סמג עשין ע טו"ע פ"מ
סימן שפג סעיף ב:

ח ו מ"י שם הלכה ה ועין
 בהשגות ובמ"מ סוג שם
 טו"ט ח"מ ס' שטט ספיף
 ד וס' ח"ב ספיף ב:
 ז ו מ"י פ"ג מהלכות עבדים
 הלכה ה טו"ט ח"מ קימן
 תכא ספיף ו דג"ה:
 ח ו מ"י פ"ג מהלכות נזקי
 ממון הלכה ה סוג שטט ע
 טו"ט ח"מ קימן ח"ב ספיף
 :ה

א"ט ט' טיש"ע ח"מ סימן תיב
סעיף ב:

יב' י מ"י פ"ג מהלכות חקי
מחזון הלכה כז סמג עשין
סח עוש"ע ח"מ סימן שש:
יג ב מ"י שס הלכה כז סמג
שס עוש"ע שס בהג"ה
וכי' חז' סעיף ב:

י"ד ל מ"י פ"ב מהגטות
מתנות עניים הל' יג:
ב"ו מ מ"י שס פ"ה הלכה
טו:

בזו ב' ת"י פ"ב מהלכות טקן
תתן הלכה ו' עמג עשין
סח עוש"ע ח"מ סימן פ"ב
החם ב' ונחמנו ח' חתום א'

[illegible][illegible]

משבר ויוצא. אע"פ דלעיל
אמרינן שהיה לו לשומטו
היינו משום דליכא טירחא בשמיטה
יותר מדחסיפה אבל הכא לא אטרחוהו
לסדרן זה על זה:

מִנִּיין לַנִּצָּע שְׁבָלוֹ יִמּוֹ. אֲוֹרָחָ
דְּמִילְתָּא נֶקֶט שְׂאֵל רַבִּינֹת
לְמַרְבֵּה לְפִי שְׂאִיט יִכּוֹל לְהַשְׁתַּעֲבֹד
עוֹד כּוֹ:

שטעמא דנאָקאָ האַ שברַ חייב־
לוינאָ דרכ פֿירן דמוקֿי
לעבֿה צוממלֿא דכלֿא צוממלֿא מודה ר״נ
לעבֿה דאָזיגֿן לֹא לשברֿא דאָזיגֿן פֿיגֿן לִקְטוּ
לעבֿה דאָזיגֿן נִסְאָ דלֵא דלֵא פֿיגֿן אַלסוֹלֵא
לעבֿה דאָזיגֿן דלעילֿא וּלְתַרְוויִּיּוּ לֵא פֿירן
לעבֿה דאָזיגֿן צוממלֿא לוינאָ פֿסידֿא
לעבֿה דמי תלֵא חֲבִירוֹ שִׁלֵּס יוֹלֵא
לעבֿה דאָזיגֿן וּלְיֵא כֵּל מִקּוֹס יוֹרֵא:
בְּשִׁיבוֹתֵא חֲדָשִׁי עַל יֵא דֵא
אַחֵר. וְיִזְכּוּ דִּכְלוֹתֵא לֵאזֵל עַל
יֵא דֵא אַחֵר אַפֿילוֹ דִּין אִינוּ:

וליינקומן פורא ולייב. וס"ד
השטח דשלו לא הגיעו
לפי שאין יכול להזמין כל עוברי
דרכים לבית דין:

אי הכי מה שנתן נתן אמאי ואל
גרסינן [תמלין] שזו לא הגיעו:
(א) (הבי) אמאי ואל וזה פאה.
דבשלתא איתו שטעלו הריא פאה
והואיל דנטלו מדעתו אלא איתו
הסניח סתמא דמילתא היה בדעתו
ששאל יעלו מזד אחר שיחזור ויזהר בה:
וזה ואל פאה **לפומרי** שן העצער
ברתניא ואל ומימי רחיה
דבשיל שחור וזה כו לא מחייבין (א)
כיון דתמליה פאה גמורה היתה
ונתפורה ופאה דמיפטרסא מן המעשר
לא תעסע הפקר דהא לן בהמסות
שפאה (פ"ו מ"א) ב"ש אומרים הפקר
לעניים הפקר ובי"ה אומרים אין
הפקר דע שפיקר אף לעשירים
בשמיטה אלא היינו טעמא דמיפטרסא
מדכרשין כפסרי וכל הליי יס אין
לו חלק ונחלה עמך ילא זה שיש
לו חלק ונחלה עמך שאם הוא לוי
מעני נוטל פאה וטעמא דבי"ש דילפי
שפאה דכתיב לעני ולגר חסדו
איתם מה מ"ל לעניו איתם יס לך
עושה אחרת שיהא כו כגון הפקר
לעניים ולא לעשירים וזית הלל ילפי
ממנה בתיבות דמיפטרסא וטעמא
שפאה תלמוד דכרי וטעמא יס לך
עושה אחרת שיהא כו כגון הפקר
לעניים ולעשירים:

ר' שהחזיקו בו רבים אמר
אחר זה וזה פאה וא"א
מאי זה וזה פאה לפוטין
ובעוללות ובשכחה ובפאה
הבחרסית חייב רבי יהודה
שנו אלא שמינו כליו כמים
אבל

ס' שפועל מיידי, הן יסירן הן עקבות, ולא
שלה היא דרך חלילה. כי בני אדם נעשית
ענין ענין מה דרך הארצות לא נעשית להם
אזר לכל מיד אלה חילוק עשיתם כעין משפט
המשם הוא לא דיו דעל לא אביע, אם
שחוקים ב' רבים. לעשות לכן דרך אסור
אבועל ידע ופ.ק. והשקפה דתל' לרעם מהל' ידע
ו' (רשכים ידע ופ.ק.) והשקפה בבקר ובצור.